

K O B R A

KULTURNÍ OBČASNÍK REGIONÁLNÍCH
AUTORŮ

KVĚTEN 2003 *** ROČNÍK IV.*** ČÍSLO 5

Citát inspirující:

Psaní románů je pro mne schopností vyprávět sobě samé pohádky, kterou jsem si zachovala i v dospělosti. Převážně to dělávají děti před usnutím.

Olga Tokarczuková – Pravek a jiné časy

D

r

a

g

a

* * *

Nebude tvé ráno taky mé
leda tak cárek noci k blednutí hvězd
o věčnost lásky nezavádíme
snad ani o neřest

Z

I

a

t

n

r

k

o

v

á

Zbyde otisk dlaně blízko mé
vcházení prstů ke tvým spánkům
a utišení krutě vědomé:
opratě srdcím – bílým lipicánkům

O POROTCOVÁNÍ

V rámci literární soutěže Řehečská slepice 2003 zasedli do poroty čtyři naši členové, aby rozsoudili 38 soutěžních příspěvků, přičemž mezi soutěžícími byli další čtyři autoři, většinou autorky, našeho LISU. A musím se přiznat bez mučení, že porotcování je disciplína vskutku zajímavá a náročná. Za nejdůležitější považuji anonymitu soutěže, i když ... pokud do soutěže každý rok přispívají stejní autoři, brzy porotce pozná, odkud vítr fouká. Potom je to třeba i otázka hesel pro soutěžní práce. Jestliže někdo má v literárních kruzích svůj zažitý pseudonym a použije jej jako heslo, tak se vlastně představuje, možná, že v některých případech je to i záměr.

Co vlastně porotce hodnotí? Já mám svoji stupnici a třeba v případě Řehečské slepice hodnotím dvoukolově, v prvním kole příspěvky přečtu a vyřadím ty, které mně ničím nezaujaly. Hodnotím přitom třemi známkami od jedničky do deseti, přičemž 10 je maximum. Práce tak může dostat celkem 30 bodů. První známka je za námět práce, její originalitu, tedy obsah, potom přichází forma práce, přihlížím i k chybám, ale příznám se, že to není rozhodující (ostatně někteří autoři si například s „i“ a „y“ v přičestí minulém starosti nedělají). A třetí známka je za humor, zda skutečně práce naplňuje vlastní myšlenku soutěže (objevilo se několik prací, které bych na jiné soutěži vybral, mají hloubku, ale o legraci nezavádíš - nebo je to černý humor?).

V druhém kole potom již určuji pořadí, hodnotím jako na lékárnických váhách a někdy s těžkým srdcem tu kterou práci musím vyřadit. Je to složité a příznám se, že někdy rozhoduje i rozpoložení porotce. Co je víc? Originalita nebo forma a kvalita zpracování slabšího námětu? Skoro jako v krasobruslení, je lepší závodník, který se pokouší o čtverný skok a upadne nebo ten, kdo skáče sice jen trojitý skok ale bez pádu? A teď babo rad'!

V konečné fázi přicházejí čtyři pohledy na soutěžní práce. My jsme vyšli z toho, že oceněná by měla být práce, kterou vybrala alespoň polovina porotců (umístění u jednotlivých porotců nerozhoduje). Takže je pro nás důležitější, když třeba autor je vyhodnocen dvakrát na třetím místě a jednou na čestné uznání, než když u jednoho rozhodčího zvítězil a ostatní jej nezařadili mezi navržené na ocenění. A pak se určí pořadí, ceny a čestná uznání. Zatím porota ví, že první cenu získává práce číslo 15. Nastává zvláštní čas, který bych přirovnal k rozbalování vánočních dárků. Samá překvapení! A na závěr musím napsat, že ať porota rozhodla jakkoliv subjektivně, byla to soutěž anonymní, protože jsem při odtajňování skutečně nestačil valit bulvy, kdože se to pod tím či oním příspěvkem skrývá. Musím říct, že to bylo pro LIS příjemné zjištění, když v kategorii úspěšných uvázly tři naše autorky.

A co vy, ostatní porotci? Napište své názory na porotcování! A jak vám tato činnost pomáhá při vlastní tvorbě? Rádi si o tom v Kobře přečteme ...

Václav

VLADIMÍR PÍŠA V JIČINĚ

V netradičním čase, v úterý 29.dubna v 17 hodin, zavítal do Jičína pan doktor Vladimír Piša. Přijel z Liberce jako zástupce Klubu autorů Liberecka (KAL). Pro ty, kteří jej neznají, uvedu, že absolvoval obor český jazyk a literatura a psychologie na Filosofické fakultě UK v Praze. Psychologie jej živí a literatura baví, jak se nám svěřil. Napsal stovky recenzí, článků a dalších odborných textů, podílel se na přípravě několika publikací a periodik. Jako porotce se účastní literárních soutěží (potkali jsme se ve Varnsdorfu). Před časem napsal recenzi na náš almanach Striptýz duše.

Skutečně neformální beseda s Vladimírem Pišou ukázala, že i v takovém městě jako je Liberec, který má řadu výhod oproti „maloměstu Jičínu“ má své problémy, třeba i v počtu návštěvníků literárních pořadů.

Do společnosti KALu patří ze známějších jmen například Ludvík Středa (autor dětské literatury, např. Kosí bratři), Otto Hejnic (romány V pátek večer, Dvě lásky na začátek), Milan Exner (prozaický triptych Struktura štěstí) nebo Jaromír Typlt (novopacký rodák, nyní žijící v Liberci). Tato skupina se pokusila o vydávání NOTESu, časopisu pro literární, fotografickou, výtvarnou a publicistickou tvorbu Libereckého kraje. Bohužel vyšla pouze dvě čísla. Ale nyní se podařilo v březnu 2003 vydat první číslo SvětLIKu (svět libereckých knihoven). Tento dvouměsíčník je vydáván Krajskou vědeckou knihovnou v Liberci a KALem (Jan Šebelka a právě Vladimír Piša jsou v redakční radě). Tento sympaticky vyhlížející časopis obsahuje kromě informací pro knihovníky i možnost uveřejňovat tvorbu autorů a právě zde vzniká určitá možnost pro náš spolek, neboť nám bylo navrženo, abychom v některém z dalších čísel LIS představili a zaslali svoje tvůrčí počiny na internetovou adresu : jakub.sebelka@volny.cz.

Tolik tedy třeba praktický přínos setkávání literárních skupin. Věřím, že spolupráce LISu a KALu bude nadále pokračovat, třeba na oplátku někdo z nás pojedje do Liberce, aby tamní autory seznámil s naší činností. Beseda s Vladimírem Pišou byla podle mého názoru přínosná, neboť Piša je člověk, který se ve světě literatury velmi dobře orientuje, má nejrůznější zkušenosti z vydáváním sborníků a dokáže prakticky poradit, bez vše slibujících nadějí, které obvykle končí velkým zklamáním (myslím tím, co se týče vydávání a publikování)..

Potěšila i účast Daniela Kellera z Kutné Hory (jeho tvorba byla v ČAJi č.2), horší to už bylo s naší účastí.

Václav

LITERÁRNÍ SOUTĚŽ

Týnišťský literární Parnas

KC - divadlo Týniště nad Orlicí, DDM Sluníčko Týniště nad Orlicí, DS Jirásek - skupina TEMNO Týniště nad Orlicí, kulturní komise při MěÚ a starosta města Týniště nad Orlicí vyhláší v rámci Týnišťského divadelního podzimu

IV. ročník literární soutěže Týnišťský literární Parnas

Kategorie:

- A) Próza a poezie autorů věkového rozmezí 15 - 18 let
- B) Próza a poezie autorů věkového rozmezí 19 - 25 let
- C) Próza a poezie autorů věkového rozmezí nad 25 let
- D) Zvláštní kategorie (od 15 let) CENA STAROSTY MĚSTA – práce na téma: ***Z čeho jsem měl velkou radost.***

Autory žádáme o zaslání maximálně 3 ještě nikde nepublikovaných a do žádné soutěže nezasláných prací v 5 kopiích, strojopisných nebo na počítači. Práce nepodepisujte, pouze sešijte a očísľujte jednotlivé stránky každé práce a k nim do obálky vložte lístek se jménem (hůlkovým písmem), datem narození a písmenem kategorie + ofrankovanou obálku s Vaší adresou, abychom Vám mohli zaslat pozvánky na seminář a vyhlášení výsledků. Práce zasilejte do **30.6.2003** na adresu: Jitka Březková, Na Střezině 345, 500 03 Hradec Králové. Dne 8.11.2003 (v sobotu) se od 9.00 v KC - divadle Týniště nad Orlicí uskuteční slavnostní vyhlášení výsledků spojené se seminářem o zasláných pracích a čtením vítězných děl.

SLOVENSKÁ KULTURA A LITERATURA

Priznávám se, že se docela těším na Slovensko, do Martina, kam se „delegace“ LISu chystá v září. Doufám, že to vyjde a my budeme moci poznat, jak se daří Slováckům. Mně osobně ta „slovenčina“ chybí v televizi a i když je to už deset let od rozdělení, nějak jsem se s tím vnitřně nevyrovnal.

Ale ... je zajímavé, jak pořád tvrdíme, že se máme se Slováky rádi, že jsme bratři a koho třeba známe z jejich současné kultury, když nepočítám Lasicu, Labudu, Markoviče, Pala Haberu, Miro Žbirku, Daru Rolins?

Ruku na srdce, koho známe ze současných slovenských spisovatelů? Říkají vám něco jména Dušan Dušek (knihy Pešo do neba, Mapky neznámeho pobrežia), Rudo Sloboda (Láska, Rozum), Maxim E. Matkin (Polnočný denník), Alexandra Pavelková (Prokletá přísaha, Jantárová kvapka)?

Chtěl bych tímto smazat určitý dluh a pokusím se s pomocí díla docenta V.Mikuly Slovník slovenských spisovatelů (nakladatelství Libri) stručně zmapovat slovenskou literaturu, seznámit nás s osobnostmi prózy a poezie. Možná, že třeba právě o tom, jak se vyvíjí obě literatury odděleně, bude řeč na setkání v Martině! V první části se podíváme přímo do Martina, na významné osobnosti, které prošly městem!

Václav

MARTIN A LITERÁRNÍ SOUVISLOSTI

Město Martin je především spjato s nejnámější kulturní institucí na Slovensku, neboť zde má MATICA SLOVENSKA svoje sídlo. Vznikla v roce 1863 jako výsledek slovenských národních požadavků vyjádřených v programovém dokumentu Memorandum národa slovenského, vydaného v roce 1861. Prvním předsedou byl Štefan Moyses. V roce 1875 byla Matica násilně rozpuštěná uherskou vládou. V roce 1919, po vzniku ČSR, byla její činnost obnovena. Prošla nelehkým vývojem a plnila v různých obdobích řadu kulturně osvětových funkcí. Matica se věnovala vydavatelským aktivitám (12 ročníků letopisů Matice slovenskej, kalendáře, čítanky, atp.). Od roku 1954 přibyla funkce národní knihovny s bibliografickými a sběratelskými úkoly v oblasti literatury. Po roce 1989 Matica aktivně vstupovala do politických zápasů a diskusí na Slovensku. V současné době se věnuje knižní a vydavatelské činnosti, literárnímu muzejnictví a dalším kulturním aktivitám, např. vydávání měsíčníku Slovenské pohľady (začal vydávat v roce 1846 Jozef Miloslav Hurban jako nejstarší dodnes vycházející slovenský literární časopis).

BARČ - IVAN Július (1909 Krompachy - 1953 Martin), dramatik a prozaik, maďarské národnosti, v roce 1942 se přestěhoval do Martina a pracoval jako tajemník Slovenské národní knihovny, drama 3000 ľudí (podmětem bylo zavření továrny v Krompachách v době hospodářské krize), jeho hra Diktátor má podobné prvky jako postava Maršála v Čapkově Bílé nemoci, dále vydal soubor novel Predposledný život.

CAMBEL Samo (1883 Slovenská Ľupča - 1935 Martin), básník, prozaik, překladatel, pracoval jako úředník, později jako ředitel banky v Martině, tvořil v letech 1902 až 1914, potom se odmlčel, vrcholem tvorby je novela Pochybenie, báseň v próze Zlomená duše.

FELDEKOVÁ Oľga (1943 v Martině), manželka Lubomíra Feldeka, v současnosti žije v Praze, prozaička, cyklus krátkých próz pro děti - Rozprávky pre dievčatko, první kniha pro dospělé - Sťahovanie na mieste, druhá sbírka próz - Dievča a šťastie (přeloženo do češtiny v roce 1988 Děvče a štěstí).

FERIENČÍK Mikuláš Štefan (1825 Zvolen - 1881 Martin), redaktor, prozaik, formovatel realistické metody v próze, psal veselohry a frašky (Samovraždou k ženbe, Pravda predsa zvíťazí) a společenské povídky (Bratia, Jedlovský učiteľ, Sirota).

FRANCISCI Ján (1822 Hnúšťa - 1905 Martin), podílel se na vypracování celonárodního programu v roce 1848 známým pod názvem Žiadosti slovenského národa, vydával noviny Pešťbudínske vedomosti, na jeho podnět

bylo v roce 1860 svolané do Martina národní shromáždění, na kterém bylo vypracováno Memorandum národa slovenského, byl předsedou přípravného výboru Maticy slovenské a po založení doživotním prvním místopředsedou, v roce 1870 se stal předsedou Knihlačičarského účastinárského spolku v Martine (v čele stál 30 roků), z jeho tvorby vzpomenu např. historickou prózu Janko Podhorský.

HEČKO František (1905 Suchá nad Parnou - 1960 Martin), jeden ze známějších slovenských autorů, překládaných do češtiny, v letech 1946 - 1953 pracoval v Matici slovenské v Martině, v letech 1954 až 1956 předseda Zvazu slovenských spisovatelov, nejznámější jsou romány Červené víno (česky 1958) a Drevená dedina (česky Dřevěná dědina, 1952, modelová ukázka poválečného socialistického realismu), na sklonku života vydal první díl plánované trilogie Svätá tma (česky Svatá tma, 1959).

GREGOROVÁ Hana (1885 Martin - 1958 Praha), prozaička, známá obhájkyň emancipačních snah slovenských žen, sbírky povídek Pokorní ľudia, Zo srdca, román Vlny duše (česky Čas nezastavíš, 1938), zajímavá je kniha o pohnutých osudech výjimečných slovenských žen Slovenka pri krbe a knihe.

JESENSKÝ Janko (1874 Martin - 1945 Bratislava), básník, prozaik, překladatel (překládal Puškina, Bloka, Jesenina), první sbírka Verše, básnický deník z 1.světové války Zo zajetia (byl na ruské frontě a přeběhl, zapojil se do čs.odboje v Rusku), první prozaická kniha Malomestské rozprávky (v roce 1913), novely Maškarný bál, Koketka, Karol Ketzer, román Demokrati.

JESENSKÁ Zora (1909 Martin - 1972 Bratislava), otcův bratr byl Janko Jesenský, působila v ženském spolku Živena, kde pracovala jako redaktorka stejnojmenného časopisu, angažovala se v roce 1968 a následně byla mezi prvními pronásledovanými intelektuály, věnovala se především literární kritice a překladu (vyšlo souborně Vyznania a šarvátky), překládala ruskou klasiku, ale i francouzskou, anglickou a německou.

KALINČIAK Ján (1822 Horné Záturčie - 1871 Martin), autor slovenské romantické prózy a poezie, v roce 1869 se stal redaktorem a vydavatelem časopisu Orol v Martině, nejznámějším dílem je novela Reštaurácia (česky vyšla pod jménem Zemani, 1963), známý je i román Orava.

KOMPIŠ Peter (1886 Martin - 1945 Praha), prozaik, básník, novinář, vedl od roku 1908 v Martině vlastní knihkupectví, redigoval Kupecké, priemyselné a hospodářské noviny a v letech 1919 až 1932 vedl v pražském Venkově slovenskou rubriku, společně se sestrou Elenou Petrovskou vydal sbírku krátkých próz Slovenské rozprávky, romány Osloboditeľ, Zeleny mlyn, Cesta do kriminálu, básnické sbírky Zlaté líst'a, Stroskotanec sférických letov.

KUŽEL Dušan (1940 Martin - 1985 Bratislava), prozaik, redaktor vydavatelství Smena a Slovenský spisovateľ, dále jako středoškolský učitel v Bratislavě, sbírka povídek Vráti se niekto iný, několik povídkových knih, přeložil román Vladislava Vančury Konec starých časů (1979), rozhlasové hry a televizní komedie (Sladké sebeovládanie).

MITROVSKÝ Milan Thomka (1875 Martin - 1943 Martin), otec byl potomek českého šlechtického rodu Mitrovských z Mitrovic, od roku 1914 žil v Martině, uveřejňoval tvorby v řadě novin a časopisů, pobyt ve Florencii ho inspiroval k napsání novely Pani Heléne.

PAULINY - TÓTH Viliam (1826 Senica - 1877 Martin), vydával humoristický časopis Černokňažník a beletristický časopis Sokol, v roce 1867 se přestěhoval do Martina a stal se vedoucí osobností slovenského politického a kulturního života, napsal desetidílnou alegorickou básnickou hru Ludská komédia, historický román Trenčianský Matúš (pokusil se zdůvodnit práva Slováků po vytvoření dualistického systému v rámci Rakouska - Uherska).

ROLKO Vladimír (1899 Martin - 1971 Jamník), básník, evangelický farář, za politickou publicistiku byl souzený a amnestovaný v době Slovenského štátu, po roce 1945 byl rovněž vězněn. Sbírkou Z patricijskej záhrady, Blahoslavenstvo slepých, básnický cyklus Kontinent.

ŠKULTÉTY Jozef (1853 Potok - 1948 Martin), literární historik a kritik, prozaik, v roce 1879 se stal bankovním úředníkem v Martině, později pracoval jako redaktor řady novin, redigoval i Slovenské pohľady a angažoval se v činnosti Matice slovenské, věnoval se i jazykovědě např. Cudzie slová v slovenčine, napsal maďarsky dějiny slovenské literatury A tót irodalom Története, knižně vydal práci Stodvadsaťpäť rokov zo slovenského života, překládal především ruské autory (Gogol, Tolstoj, Turgeněv).

ŠÚTOVEC Milan (1940 Martin), literární vědec a kritik, redaktor kulturních časopisů, od roku 1972 pracovník Literárnovedného ústavu SAV, po roce 1989 poslanec Federálního shromáždění a předseda Sněmovny národů, od roku 1997 opět vědecký pracovník Slovenské akademie věd, v 70. letech měl na čas zákaz publikovat , krátké experimentální prózy Tieňohry, román Muži a zbrane (česky 1977 Muži a zbraně), scénář k filmu Súkromná vojna.

Veškeré informace čerpány v knize Valéra Mikuly a kolektivu Slovník slovenských spisovateľov (nakladatelství Libri, 2000).

OSTŘE SLEDOVANÉ MRAVY

Václav Franc (kráceno)

Žít dneska Marie Zachová, hrozila by se při záplavě obnažených ženských těl na obrazovce nebo na stránkách časopisů. Odplivla by si při všech těch pochybných reklamách typu Zavolej a prožij slasti atp. V šedesátých letech neměla Máňa, jak jí ženské říkaly v kravíně, ani ponětí co nám přinese „sametovka“ nového v objevování intimity lidského těla. Co tenkrát neslo známku nemravnosti, by dnes nevzrušovalo ani dítka chodící do obecné školy poučená „Bravičkem“.

Máňa neměla na hlouposti čas, zvláště když manžel Ruda nepřiložil ruku k dílu a veškeré starosti s domácností a veškerou havětí zůstávala na Máně. Ruda miloval hospodu. Hned z práce, místo domů, mířil do šenku. Snad jen v jediné dceři, dospívající Evě, měla Máňa oporu.

Máňa prožila krátkou lásku, Ruda rozhodně nepatřil mezi žádné krasavce, vlasy na čele ustupovaly čím dál víc, ale jinak byl hodný a spíš takový nekňuba. Jeho nerozhodnost se jí zpočátku snad i líbila. Když jí potom poprvé rozepínal knoflíčky u košile, byla dávno ruka v rukávě. Máňa se styděla a červeň se jí usadila ve tváři. Ještě štěstí, že přispěchala na pomoc noc. Za nic na světě by se před svým mužem nesvlékla do naha, hanba by jí fackovala, kdyby ji viděl jen tak, v Evině rouše. Máňa byla Rudova první a jediná láska, když nepočítáme hospodu. Jeho matka nevynechala v kostele jedinou mši a dávala mu do života samé nepraktické rady, a tak se člověk až diví, jak tihle dva lidé stvořili Evu. Jedináčka. Po porodu Máňa ztratila o intimní chvíle s Rudou zájem a Ruda získal dojem, že to tak má být a staral se jen o svoji hospodu.

Eva po rodičích pranic nepodědila. Dospívala, spěchala na každou tancovačku. Máňa zatím sedávala doma a trpně pozorovala ručičky hodinek a vyčítala si, že Evě povolila, že nedodržela zákaz, který vyřkla minulý týden po jejím pozdním návratu. S kým má co kde trajdat, když na takové věci má dost času.

Chvilé čekání si krátila četbou. Nejraději hltala sladřáky. Posunovaly ji do jiného světa, odváděly od každodenní dřiny v kravíně, od pohledů na páchnoucího muže. Toužila po pohlazení. Prožívala aspoň nešťastnou lásku hlavní hrdinky a nakonec pocítovala nesmírné štěstí, když chudý chasník přece jenom přemohl odpor rodičů bohaté dívky ze statku. Doma znala sama pivo a cigarety a peskování za každou drobnost, za studenou

večeři, za nepořádek na dvorku. A tak si i trochu oddechla, když se jí Ruda upil k smrti. Nedožil se ani padesátky. Aspoň měla víc času na sebe. Občas vyrazila do místního kina, hrávalo dvakrát týdně, ve středu a v neděli. Tenkrát ještě televize nebyla každodenní samozřejmostí. Onoho večera zrovna promítali v rámci oslav osvobození slavný film Ostře sledované vlaky. Válečné filmy příliš nemilovala, líbily se jí spíše milostné romány s Oldřichem Novým a la jak služka ke štěstí přišla.

Jenže tentokrát to nebyl žádný válečný film, fuj a ještě ho ocení nějakou cenou. Máňu znepokojovaly dvojsmyslné narážky a nakonec ta scéna, jak výpravčí stáhne dívce kalhotky a na holou fuj, bála se to vyslovit, orazítkuje nestydu nestydatou. Trpělivost přetekla: "Prasáci, že se na to můžete dívat! Styďte se!" Vstala a mířila k východu. Bylo příliš brzy, ale Máňa celá rozmrzelá, pospíchala domů. Cestou láteřila, protože by sama neodhalila nic z partií, které ta potvora, čubka jedna, ukazovala na celý sál. V květnovém vlahém podvečeru si říkala, že ještě štěstí, že nevzala s sebou Evu, má na takovou hanbárnu dost času. Naštěstí Eva do kina nikdy nechce, aby jí ještě nutila a přitom takové pěkné kousky dávají, třeba jako minule, jak pan Nový vzala za kliku, ale ... zamčeno. Že by Eva někam frňkla, ale říkala, že bude doma, že si bude číst. Vyndala z kapsy klíče a zasunula jej do zámku. Nešlo to. "Evo!" vykřikla a začala bušit pěstí do dveří. Nikdo neotvíral ani neodpovídal.

"Tos usnula nebo co tam," hrnula se k oknu, ale záclona v pokoji byla stažená a nedovolovala nahlédnout dovnitř. Určitě je doma! Ale co tam dělá?

"Okamžitě otevři nebo dojdou pro sekýru....," Máňa lítala kolem stavení a už chtěla jít skutečně do dřevníku pro sekýru, protože měla strach, že se dceři něco přihodilo, když se Eva konečně ozvala. "Evo, co....," uviděla Evu v županu, celou rozčuchanou. Vrazila do pokoje. "Kohos tady měla?" uviděla rozválenou postel a rozevřené okno dokořán.

"Já, mamí, udělalo se mně nějak špatně, a tak jsem se natáhla a," Eva raději mlčela.

Máňa se hrnula k oknu, ale uviděla chvějící se křoví za plotem. Sotva popadala dech.

"To už dneska kino skončilo?" divila se Eva.

"Tak proto ty nechceš nikdy do kina, ty mrcho," začala nadávat Máňa. "Kdo to byl? Kdo sem za tebou leze? Mluv! Mluv! Ať ho do nejdelší smrti nevidím, ať už nepřekročí práh, dobytek jeden, syčák....," nadávala.

"Mírek," pípla Eva.

"Co že, Mírek Jánskej, ten," sprcha nadávek nebrala konce. A za pár měsíců byla muselka.

POZDRAV OD MĚLNICKÉHO PEGASU

Ozvala se hlavní organizátorka spolku Mělnický Pegas Zdena Líbalová, aby pozdravila naše LISÁky a seznámila nás s činností Mělničáků. Tak si tedy dovolím volně citovat z jejího dopisu, abychom věděli, že Pegas v máji nespí.

Co všechno stihnou Mělničáci? Tak 14.dubna byla skupina tvořená Blankou Štráchalovou, Danou Kvapilovou, Zdenou Líbalovou a Janem Smrčkem recitovat v domě s pečovatelskou službou v Praze 5, 5.května vystoupila trojice Blanka Štráchalová, Zdena Líbalová a Josef Kubias v mělnickém centru pro zdravotně postižené a 15.května se chystají na společný křest básnických sbírek Jindry Lírové a Aidy Legnerové v literární kavárně Obratník v Praze. Dále 17.května se uskuteční

společné autorské čtení mělnického a čáslavského literárního klubu v mělnickém divadle. Dále se Zdena Líbalová chystá na autorské nonstop čtení do Prahy (v neděli 25.května v jazzové sekci) a další nonstop čtení v Českých Budějovicích. Autorky z Mělníka se účastní vyhlášení literární soutěže O tachovskou renetu. O svých aktivitách informují čtenáře prostřednictvím okresního týdeníku Mělnicko. A pochopitelně se chystají na další ročník Mělnického Pegasu, jeho uzávěrka je koncem května, který vyvrcholí na podzim (asi říjen) slavnostním vyhlášením vítězů v mělnickém kulturním domě (viz foto z loňského vyhlášení 26.října 2002, na snímku většina členů mělnického spolku.)

Autoři z Mělníka přejí LISÁkům nádherné jaro plné literární inspirace a věří, že se s některými z nás sejdou opět na nějaké literární soutěži. Václav

VÍTE, ŽE ...

- 9.května vyšel v Nových Novinách článek Václava France Literární exkurze na Liberecko (o besedě s Vladimírem Píšou). Václav

Nedávno jsem dostala tip na literární server www.pismak.cz. Tento server funguje asi od roku 2000 a jeho cílem je nejen dát příležitost amatérským autorům zveřejnit svá dílka, ale také na ně "slyšet" názor ostatních autorů či čtenářů. V podstatě tu každý autor píše krom svých děl i kritiku na další autory, které si přečte. Jsou zde zaregistrovaní i ti, co vlastní tvorbu nepíší, ale čtou dílka druhých a píší na ně kritiky či své názory. To je hlavní smysl písmáka, ze kterého pak vyplývají přirozeně další odnože, jako zvaní na nejrůznější akce, které pořádají jak samotní amatérští autoři, tak literární kluby, aj. Informací o literárních soutěžích je tu poskrovnu, zřejmě proto, že většina zde publikovaných autorů se nezúčastňují soutěží, u některých je to celkem škoda. Překvapilo mě, jak je tento server "živý". V podstatě v kteroukoliv dobu (vyjmu-li noční hodiny, které jsem zatím nezkoušela) se připojíte, tak vždy je ve stejnou chvíli připojen i někdo další, což se vám znázorní na obrazovce a tím se velice frekventovaně diskutuje o napsaných dílech, jejich kvalitě, obsahu, formě a především (což bývá nejčastěji) jejich myšlence. Na písmáku je spousta velmi zajímavých a kvalitních dílek. V písmákovi to doslova vře. Když do něj vstoupíte, cítíte zájem ostatních, někteří doslova hoří psaním a touží po konfrontaci názorů. Tento server mi připomíná velký kotel s vroucí polévkou, pod kterým stále hoří silný oheň. Myslím, že si zde každý může najít skupinku autorů, jejichž psaní je mu blízké a hovořit s nimi. Takových skupinek je zde celá řada. Samozřejmě ne všechna dílka jsou dobrá, ale pro mě je písmák zdrojem obrovské inspirace, zajímavostí, podnětů k přemýšlení, podnětů ke zlepšení své tvorby, atd. Někdy, celkem tedy často se stává, že mě dílka tolik zaujmou, že na ně prostě musím hned napsat odezvu. V pravdě řečeno, píší jich tolik, že mě to ubírá čas na vlastní tvorbu. Ale nevádí, každého věc, jak moc se zapojí. Obecně vzato, čím více se člověk zapojí, tím více je o něm vědět, a tím více lidí si se zájmem přečte jeho dílko. A kdo by nebyl rád, když téměř po každé, když se připojí, na něj čeká zpráva od nového čtenáře. Jedinou nevýhodu vidím v anonymitě, kterou drtívá většina autorů využívá. Bohužel je to trend, který nám internet nabízí. Víím, že někteří autoři nebydlí zrovna daleko, dokonce jsou tak blízko, že setkání by nebyl problém, však bohužel.....možná je někdy lepší se nesejít a radši komunikovat anonymně, člověk je tak sdílnější a otevřenější. Ale to je jiná kapitola. Na závěr si neodpustím poznámku, že internet není jen pro mladé a že je zde řada autorů mladšího data narození. Zkuste se tam taky mrknout, třeba vás písmák vtáhne do víru psaní, myšlenek a diskuse virtuálního světa stejně jako mě.

Monika Eberlová

SVĚT KNIHY 2003

Ve dnech 24.- 27.dubna 2003 se v Praze v průmyslovém paláci konal 9.ročník mezinárodního knižního veletrhu. Letošní ročník byl věnován především africké literatuře, ale na celkové ploše 3472 m², vystavovalo 518 vystavovatelů (285 zahraničních) knihy a další materiály ve 220 stáncích. Svět knihy je svátkem čtenářů, ale měl by být i svátkem autorů. Bohužel ani tentokrát jsem se do Prahy nedostal, a tak se musím omezit na materiály, které dodal Prochor, který se akce zúčastnil. Věřím, že třeba v příští Kobře nebo v Prochorovinách napíše o Světu knihy 2003 víc. Informace a další podrobnosti můžete nalézt na internetu (www.svetknihy.cz).

Myslím si, že bychom v budoucnosti, třeba již příští rok, měli tento festival navštívit hojněji. Jednak je to příležitost k setkání s řadou našich i zahraničních autorů, ale především být přítom, když se něco děje. A o to jde především. Doufám, že na 10.ročníku nebudu jako divák chybět! A bylo by ještě lepší, kdybychom třeba někdo z nás nechyběl mezi pozvanými hosty (nemusi to být příští rok, ale kdo ví ...).

Václav

DUBNOVÉ PROCHOROVINY

V polovině dubna spatřily světlo světa čtvrté letošní Prochoroviny (mimochodem s určitým zpožděním jsou uveřejňovány na internetu. Vedle tradičních Prochorových postřehů mě tentokrát zaujala i literární příloha, ve které jsou uveřejněny příspěvky ze sborníku pověstí 5.B. ZŠ 17.listopadu Jičín (třída paní učitelky Jitky Vichové). Jména Věra Kordíková, Jirka Kolář, Míša Nosková, Renáta Kocourková, Jakub Kolomazník, Daniel Lustig či Ondřej Procházka nám dnes asi moc neřeknou, ale je vidět, že děti mají svoje nápady, zajímavé postřehy a především fantazie u nich pracuje na plné obrátky. Víte například, kdo je to chobotník čili svačičák? Nevíte? Tak si přečtěte dubnové Prochoroviny! A ještě jeden dovětek: Kdo ví, jestli se právě s autory z 5.B. jednou nesejdeme v našem LISu ?!

Václav

SCHŮZKA OBCE SPISOVATELŮ

V sobotu 26. dubna se konala v Pardubicích schůzka Obce spisovatelů. Z Jičína se jí zúčastnila Draga Zlatníková.

Václav

LITERÁRNÍ CENA

Vítězem 8. ročníku Literární ceny Knižního klubu se stal pětadesátiletý Ostravák Miroslav Stoniš, autor románu Paterek a pastýřka laní. Jeho kniha vyjde na podzim a pojednává o lásce mladého moravského kněze a osmnáctileté dívky, jež vyústí ve zběhnutí preláta z katolické církve. LISáci nenechte si ujít a potom Knižní klub vyhláší další již 9.ročník soutěže. Co to tak zkusit?

Václav

U NÁS

U nás je knihovnicko - informační zpravodaj Královéhradeckého kraje, vydává jej Studijní a vědecká knihovna v Hradci Králové a v letošním roce vychází 13.ročník. Časopis přináší především informace pro knihovníky, ale i řadu dalších informací o činnosti místních knihoven, a tak může být zdrojem řady cenných informací i pro autory. V loňském čísle 3, které vyšlo v říjnu 2002 je v článku Boženy Blažkové zmínka o vystoupení členů LISu v rámci programu knihovnického týdne v roce 2002 a dále například článek Václava Pituchy Kulturní večery ve studijní a vědecké knihovně v Hradci Králové. V příspěvku autor seznamuje čtenáře s tzv. Literární dílnou, kterou SVK organizuje od roku 1996 vždy v úterý večer. Z dřívějších akcí je zde vzpomenuata přednáška doc.PhDr.Jana Dvořáka o hradeckém rodáku Jaroslavu Durychovi, dále doc.PhDr.Vladimíra Křivánka Cesty poválečné české poezie nebo doc.PhDr.Jana Haldy Česká nakladatelství dnes.

Vždy každou první středu v měsíci od 18,30 bude zve SVK zajímavé osobnosti, se kterými si účastníci povídají o známých tématech z trochu jiného úhlu pohledu. Jednou z prvních pozvaných byla doc.PhDr. Jana Bartůňková z Univerzity Hradec Králové a jako téma si zvolila povídání o Boženě Němcové. Takže docela zajímavý program a do Hradce Králové to není zase tak daleko.

Informace o aktuálních akcích i časopisu U nás je možno získat na internetu (www.svkhk.cz/unas/) .

Václav

LITERÁRNÍ AKADEMIE - SOUKROMÁ VYSOKÁ ŠKOLA JOSEFA ŠKVORECKÉHO

Nabízí možnost studia v oborech tvůrčí psaní, mediální komunikace, redakční práce a interaktivní média. Přijímací řízení se koná 23. - 26.června 2003, dny otevřených dveří 15.května a 9.září 2003. Bližší podrobnosti na internetu www.lit-akad.cz .

Václav

MÍSTNÍ KULTURA

Další zajímavé informace o kulturních aktivitách lze získat na internetu nebo z tištěné verze časopisu MÍSTNÍ KULTURA (www.ipos-mk.cz/casopisy/). Najdete zde informace o literárních soutěžích, besedách, činnostech literárních spolků v regionech.

Václav

MUZIKA PAKA

Od pátku 30.května do neděle 1.června 2003 proběhne v Nové Pace další ročník festivalu MUZIKA PAKA. Hlavním organizátorem je občanské sdružení Open Art Nová Paka ve spolupráci s řadou místních kulturních zařízení a za podpory Ministerstva kultury ČR. V programu se představí řada umělců, tak například: v knihovně proběhne vernisáž výstavy Tomáše Vavřiny Knižní ilustrace, Ester Kočičková se představí v MKS v klavírním doprovodu pana Nohavici, v Suchardově domě proběhne vernisáž výstavy Evy a Jana Švankmajerových. Z literárního světa se představí Tereza Boučková v Novopackých sklepích s autorským čtením. Celý program uvádím níže, informace lze získat na internetu: www.muzikapaka.cz.

Open Art pořádá také o letních prázdninách dílny pro děti, které jsou zaměřeny na jednotlivé obory (výtvarný tábor, taneční, divadelní, atd.). Zájemci najdou bližší informace na internetu:<http://roskopov.open-art.cz/>.

Program VIII. ročník festivalu Muzika Paka

30. května 2003

Tomáš Vavřina : Knižní ilustrace - vernisáž výstavy, Lukáš Smolej (trubka) - Ludmila Hanušová (varhany) : Koncert „duchovní hudby“, Petr Marek :: Láska shora – film „Na křížovém vrchu“ : Představení „pekingské opery“ v režii Feng-jün Song (Čína), Ester Kočičková + klavírní doprovod pana Nohavici : Šansony, Čankišou (ČR) : „Veselá hudba pro veselé lidi“, Sucharda - Pařízek : Tatranka, DJ AdLib (JAR) : Jihoafričan, Žid, DJ, a v Nové Pace - to zní dobře.

31. května 2003

Hana Voříšková : Písničkový automat, Rena Milgrom a Hearn Gadbois (ČR - USA) : Bříšni tanec v doprovodu perkusí, Eva a Jan Švankmajerovi : Vernisáž výstavy - „Medijní kresby a fetiš“ , Divadlo DNO(ČR) : Hodina DNA, Volod'a Maslov (RUS): Hudba, Setkání s Janem Švankmajerem a jeho filmy, VíRA V úNAVU - setkání s autory nad právě vydanou knihou : (napsal Jaromír Typlt, dřevoryty opatřil a vydal František Štorm ve spolupráci s nakladatelstvím Herrmann a synové), Horská karavana - Feng-jün Song (ČR - Čína), „Umění na pomezí“ : Experimentální bombónek z okraje okrajů - „SWIETLISTA MARIA (PL)+ Martin Ježek(CZ) + Martin Klapper (CZ-DK)“ Jiří Surůvka a Kapela : Návrat mistrů zábavy, Teatr Novogo Fronta (RUS - ČR) : Petrouchka, Derevo : Jižní hranice (Süd Grenze) – film, Tereza Boučková : Autorské čtení a povídání o své literární tvorbě, Horpyna (POL) : Zemitá hudba z „polonin“ polsko-ukrajinského souboru, Palincx (HOL) : „veselý rock“ - alternativní nářez z Holandska, Feher Fekete Kerek (ČR) : reggae free step - noční tancovačka v krásném rytmu reggae

1. června 2003

Děti pro děti : Filmy především pro malé diváky aneb z pohádky do pohádky
Katarína Kolcová : Klavír a zpěv a doprovod nejen v „jidiš“

Permanentka na celý festival: 400,- Kč na místě; 350,- Kč v předprodeji nebo rezervaci přes internet. Prodej a předprodej: MKS Nová Paka, tel.: 493 721 928, čajovna Šen-Nung. Informační středisko, tel.: 493 723 715. Ubytování v sokolovně (spacáky s sebou) Václav

ŘEKNI MI, CO ČTEŠ ...

Jaroslav DIETL - Doktor Marcus a jeho rod

Jméno dramatika Jaroslava Dietla patří k nejznámějším tvůrcům televizní éry, a tak jsem se zájmem sáhl po knize, která vyšla 17 let po jeho smrti, knize, napsané na počátku 80.let jako televizní román pro nový seriál psaný na zakázku pro tehdejší východoněmeckou televizi. Jeho Nemocnice na kraji města vystoupila z televizních obrazovek do našich domácností a výroky primáře Sovy, doktora Štrosmajera a dalších hrdinů české nemocnice přešly nejen českým divákům do povědomí. Seriál se proslavil i v NDR, a tak vznikl nový projekt na „nemocnici na kraji města č.2“, tentokrát v německém prostředí. Jenže ... seriál se začal připravovat a počátek natáčení byl stanoven na léto 1982, ale vedení televize NDR si stanovovalo další a další podmínky (např. vyškrtnutí stavby berlínské zdi, problematika emigrace,atd.), až Jaroslav Dietl nebyl ochoten dále ustupovat, upravovat a přepisovat. Projekt nebyl realizován. Dietl řekl manželce, aby všechny díly hodila do popelnice, ale ta tak naštěstí neudělala. Odnesla je do sklepa, kde je po dvaceti letech našla, nic neměnila a nabídla nakladatelství Máj a Dokořán v roce 2002 k vydání.

Televizní román má více než 350 stran, děj je situován kolem slavného berlínského špitálu Charité, ve kterém lékařský rod Marcusů prožívá dobu od vánoc 1913 (předvečer 1.světové války) po jaro 1978 (otevření nových pavilonů nemocnice). Nutno říct, že Dietl přes všechny idelogické výhrady je skutečně mistr svého oboru. Na pozadí Charité mapuje i německé dějiny, i když kniha je skutečně spíše scénářem než klasickým románem. Při čtení jsem si vzpomněl třeba na Grassův Plechový bubínek, který se zabývá podobným tématem, historií Německa v průběhu 20. století. Zatímco Grass je spisovatel, Dietl je spíše dramaturg, nelze u něj zapřít dějovost, stručnost v popisech, málo „myšlenkových přerodů“. Někdy si myslím, že čtenář už dopředu tuší, jak se děj odehraje (např. vztah Dorith a Richarda Marcuse dozrává přes určité odbočky až ke sňatku). Nutně musí v televizním románu dojít k umění zkratky, úmrtí některých osob je pouze zmiňováno, což při díle, kde se děj odehrává ve skocích po více letech je samozřejmé.

Při čtení mě napadlo ještě jedno srovnání, Dietl a český lékař - spisovatel Ota Dub a například jeho román Lékařka.

A ještě jedna věc mě trochu nechává napnutá. Při četbě jsem čekal, že se dozvim, kdo je matkou Richarda Marcuse, stále jsem doufal, že se v knize někde v závěru objeví ono rozluštění, marně. Možná, že i ona rouška neodhaleného tajemství dělá z Dietlových seriálů a scénářů ono kouzlo obrovského diváckého a snad i čtenářského zájmu.

Podle mého názoru je škoda, že seriál Doktor Marcus a jeho rod nebyl natočen, určitě by si získal řadu příznivců nejen v Německu, ale i u nás, i když se bojím, že by byl přísně posuzován měřítkem Nemocnice na kraji města, která musela nutně být českému divákovi bližší (měla řadu výhod, nemapovala tak velké časové období, nezahrnovala tolik politicko-historických změn atp.). Jaroslav Dietl nebyl klasický romanopisec, ale byl výborný scénárista a dramaturg. Myslím si, že stojí za to seznámit se i s jeho posmrtně zveřejněnou tvorbou. Doktor Marcus a jeho rod je poutavě psaná kniha, plná dějových zvratů a třeba v oblasti dialogů se od Dietla můžeme mnohému přiučit.

Václav

Srdečně vás zveme k účasti na

2. festivalku divadla – čtení – hudby

..... W a g ó n

který se bude konat

v neděli 25.května 2003 od 14 do 17 hodin

v poustevně v Cibuleckém háji/Praha 5/

Program festivalu je otevřen široké autorské veřejnosti. Kromě autorů literárních serverů Písmák.cz a Totem.cz uvítáme i všechny ostatní autory.

S sebou: *Vlastní texty a svačinu. Pítí bude zajištěno.*

Uvádí: Zora Šimůnková, Jan Veselý, Martin Zborník

Kdo máte chuť se autorsky zúčastnit, pište prosím Zoře na simunkov@prf.cuni.cz,

případně volejte 604410915 – Zora, 736606095 – Martin

Popis cesty: Autobusem č.123 od Anděla na zastávku U lesíka. Odtud se vydáte do Cibuleckého háje směrem ke kamenné věži, na níž je vyhlídka. Je vidět z dálky mezi stromy, poustevna se nachází hned pod ní.

Zlata Zákoutská a Draga Zlatníková v jičínské knihovně při setkání s Vladimírem Píšou 29.dubna 2003.

KOBRA

Kulturní občasník regionálních autorů

Vydává Literární spolek při Městské knihovně v Jičíně jako interní tiskovinu.

Připravil : Václav Franc, K Hájku 1724, 509 01 Nová Paka

Ročník 4. Číslo 5. Květen 2003 .

(15. května 2003)

www.kobra.zde.cz